

UDVARHELYVÁRMEGYE HIVATALOS LAPJA

SZÉKELY-UDVARHELY

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMIVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP

AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEGYZŐK EGYLETE, AZ ÁLTALÁNOS TANÍTÓ-EGYESÜLET ÉS A GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egészévre 8 K. Félévre 4 K. Negyedévre 2 K. Külföldre egész évre 12 korona. Papok-, tanítók-, gazdasági egyleti tagok- és közs. előjáróknak egész évre 6 K. a tanító-egylet tagjainak, közs. és körjegyzőknek 5 K. — Egy példány ára 16 fillér.

Felölös szerkesztő és kiadótulajdonos

BETEGH PÁL.

HIRDETÉSI DIJAK: Hivatalos hirdetések 100 szög minden szó 4 fillér, azonfelül 2 fillér, magánhirdetések □cm.-ként 6 fillér-többszöri közlésnél 4 fillérért közöltetnek. Nyilt-tér sora 1 K. Hirdetés és nyilt-tér díja előre fizetendő. — Megjelen hetenkint egyszer: vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: BETEGH PÁL könyvkereskedése, könyvnyomató és könyvkötő üzlete (Kossuth-utca), hova minden e lapot érdeklő közlemények. előfizetések M. kir. postatakarék és Clearing számla 10,489. sz. — és hirdetések intézendők. — Kéziratok vissza nem adatnak. — M. kir. postatakarék és Clearing számla 10,489. sz.

Darányi miniszter a Székelyföldön.

— október 31.

(gh.) Szűkebb kis hazánknak még a neve is föld, a székelyek földje, melynek minden rögéhez oly sok magyar remény, büszkeség fűződött ezredéven át. Most is drága e bérczes haza, hisz titánok vére öntözté; oroszánok védték sokszor pusztító ellenség hadától.

A hajdan erős székely roskadoz, terheit alig-alig bírja; izmos, viharedzett vállai megremegtek súlyai alatt. A büszke oroszán segítségére kényszerült. Jajkiáltás hallatszik hegyek- és völgyekben. Segítséget kérő, esdő szavai oly erősek valának, hogy az egész magyar haza meghallotta.

Hogyne hallotta volna meg Darányi Ignác dr — hazánk dolgos, munkálkodó népének fenkölt lelkületű minisztere! Hogyne sietett volna a szorgalmas, szívós kitartással Istentől megáldott székelység mentésére, fölsegítésére az ország, az egységes magyar haza földjének, tehát a drága székely földnek is édes jó atyjaként szeretett minisztere!

Idejött, köztünk volt, közvetlen közelből hallgatta meg panaszainkat, kérelmeinket

és új meg új reménységet keltettek határozott, frázisoktól mentes, biztató szavai. S mert egyszerű, keresetlen és őszinte szívből jöttek — mély nyomokat hagytak, valósággal felvillanyozták közönségünket.

Hála és köszönet érette a miniszternek, elismerés főispánunknak, a ki hiven, teljes odaadással tolmácsolta székely népünk fájdalmait s lépten-nyomon beváltja tette hivatott, messze kiemelkedő szellemének, ügybuzgó munkásságának áldásos gyümölcseit!...

Darányi Ignác dr földmivelségi miniszter e hó 28-án kezdte meg székelyföldi körutját. Reggel a gyorsvonattal érkezett Székelykocsárdra és személyvonattal Radnóthra, a hol Sándor János főispán, székelyföldi kormánybiztos, Bedőházy János országgyűlési képviselő, Vitályos főszolgabíró, Bornemissza báró uradalmi kormányzó, Deák Ignác uradalmi intéző s a katolikus status uradalmának tisztikara fogadta. A miniszter a többi közt megszemlélte a múlt évben épült tutajosztatót, a mely tizenöt ezer koronába került és a cement-gátat. Radnóthról a miniszter Mezőkapura kocsizott, a hol a főispánnál megebédelt. Kiséretében voltak: Balogh Vilmos miniszteri tanácsos, Horváth Sándor főerdőtanácsos, Pirkner József állattenyésztési főfelügyelő és Györy Loránt dr, titkár.

A miniszter délután 3 órakor kocsin érkezett Marosvásárhelyre, hol a Transylvania fogadóba szállott. Mindjárt megérkezése után a tisztelő küldöttségeket fogadta a következő sorrendben. Az első a mezőgazdák 80 tagból álló küldöttsége volt, melyet Sebes Dénes dr országgyűlési képviselő vezetett a miniszter elé és üdvözlő beszédében megköszönte, hogy a miniszter nem kimélte a fáradságot és eljött, hogy a székelység helyzetéről közvetlen tapasztalás és szemlélet útján szerezzon meggyőződést. Majd kérte a minisztert, hogy a mezőgazdák néhány közérdekű óhaját szívelje meg. A miniszter megleghangu válaszában hangsúlyozta, hogy épen azért jött el személyesen, hogy minden bajt, minden panaszt saját szemével lásson és fülével halljon, épen azért a legjobb indulatáról biztosította a küldöttséget.

A második küldöttség a Marostordavármegyei Gazdasági Egyesület volt, mely a hitelügy orvoslását kérte. A miniszter a küldöttség által hangoztatott minden kérelemre nyilatkozott és pedig akként, hogy megígérte azok mindenikének fontolóra vételét a törlesztéses kölcsönök ügyét — mondá a miniszter — a Magyar földhitelintézet már is kezébe vette és ettől a hitelviszonyoknak javulását várhatják a földbirtokokosok.

Majd Marosvásárhely városának küldöttségét fogadta a miniszter, melyet Bernády György dr polgármester vezetett, ki azt kérte a minisztertől, hogy a város fejlesztésére irányuló néhány intézmény létesítését a kormány vállalja magára. A miniszter válaszában első sorban örömeinek adott kifejezést Marosvásárhely város fejlődése fölött s megígérte, hogy minden telhetőt el fog követni a maga részéről, hogy ehhez ő is hozzájárulhasson. A vízvezeték és csatornázás létesítésére nézve kijelentette, hogy intézkedni fog annak a közegészségügyi mérnöki osztály által való elkészítése iránt.

„SZÉKELY-UDVARHELY“ TÁRGZÁJA.

Halottak napján.

A „Székely-Udvarhely“ eredeti tárczája.)

Fénytengerben uszó
Temetőben járok,
Kérkedést, hívságot
Unalomig látok.
Fény, pompa-tengernek
Van egy igaz gyöngye:
Egy virágos sirnál
Siró árva könye.

Te vagy bús nemzetem
Ez a szegény árva,
Boldog feltámadás
Szép hajnalát várva.
Ne csüggedj! — kiderül
Még az ég felettünk:
Kossuth imádkozik
Az égben érettünk!

Fülei Sz. Lajos.

Az emberek nagy, szíves udvariassága, egy parányi segély helyett, olyan bajban lévőnek, mint csukor az éhezőnek.

Mentül későbbben tűnik ki az elkövetett hiba, annál helyrehozhatlanabb.

Titkári jelentés a székelyudvarhelyi tanári kör 1901/2. évi működéséről.

(Folyt. és vége.)

Az április 19-iki ülésen Tamás Albert r. k. főgymnásiumi tanár az orsz. és kerületi tornaversenyekre vonatkozó érdemleges gondolatait terjesztette a kör elé. Constatálta, hogy az ilyen versenyeken a szabad gyakorlatnak nem tulajdonítanak kellő fontosságot. A szergyakorlatok czimén mutatványok láthatók. Erelyesen kikelt továbbá a training ellen. Kifogásolta a zsűriek a bírálatoknál tapasztalható igazságtalan eljárásait. Kiemelte, hogy azok az intézetek, a melyek az ezeréves versenynél nyertesek lettek, még máig sem kapták meg az elismerő okmányokat. Kiterjeszkedett végül a tornaversenyek erkölcsi hatására, hangsúlyozván, hogy a versenyek az öntudat a munkakedv és az összetartozandóság érzetének éltető forrásai.

Végül május hóban Mihalovits Béla r. k. főgymnásiumi tanár tartott előadást a következő czimmel „Ujabb matematikai és phisikai és phisikaföldrajzi tankönyvirodalmunkról és e tárgyak tanítása elé gördülő nehézségekről.“

Gondolatmenete röviden a következő: Nincs átmenet az elemi iskolai és a középiskolai számtan tanítás között. Az a baj, hogyha tisztában vannak is a tanulók az alpmiveletekkel, könyvre kell szorítani a középiskolában. Felesleges a könyv; jó csak mint példatár és mint a szabály megörzője. A phisikai földrajz nem simul a tulajdonképeni földrajzi alapfogalmakhoz. Ez káros a siker szempontjából. A phisikában példákat kell csinálni, ha már gyakorlati alapon szükséges azt

tárgyalni. Kár, hogy a magyar találmányok és ezek feltalálói ninesenek kellően méltányolva.

Az egyes értekezések és felolvasások, melyek mind kivétel nélkül szerzőjük szakavatottságáról, éles megfigyeléséről, egyszerűségéről tettek elvitatlan tanubizonyságot és mind a nemzeti kultúránk felvirágoztatását czélzó szellemtől voltak megihletve és annak érdekei iránt táplált lelkesedés érzelmének melegétől voltak áthatva, élénk visszhangot keltettek a hallgatók lelkében és gyümölcsöző, mélyreható eszmecegerére adtak alkalmat és anyagot. Őszinte köszönet illeti meg őket a közgyűlés részéről, osztatlan elismerésre van méltó jogczimük. Ép így megérdemlik az elismerésnek koszoruját mind azok is, különösen pedig az iskolákon kívül álló kiváló tagjai társadalmunknak, a kik felkérésünknél készséggel engedve felolvasás tartására vállalkoztak a szabad lyceum életbeléptetése alkalmából. Ennek keretében 10 felolvasás vétetett programmba, úgy hogy két ilyen egy estét ölelt fel.

E felolvasások a következő sorrendben tartattak meg:

Febr. 16-án dr Damokos Andor alispán „Beszélő számokról“ rendkívül érdekes statisztikai adatokat állított össze vármegyénk közmivelődési és közgazdasági viszonyainkról; ugyanakkor dr Solymossy Lajos főreáliskolai igazgató a kémia köréből mutatott be a közönség figyelmét élénken lebilincselő kísérleteket.

Febr. 23-án Gönczi Lajos collegiumi igazgató a nők társadalmi helyzetéről czim alatt tanulságos tükröt állított oda a modern nőnevelésről és társadalmi felfogásokról;

Ezután Kisküküllővármegye és Erzsébetváros tisztikarának küldöttsége járult Kemény Akos báró főispán vezetése alatt a miniszter elé. A küldöttség vezetője arra kérte a minisztert, hogy a székelyek érdekében megkezdett kormánykezelést terjessze ki rájuk is. Mit a miniszter kiállításba helyezett. Számos székely kisgazdából és földművesekből állott küldöttséget fogadott még a miniszter s a legnagyobb figyelemmel hallgatta meg bajait és ígerte meg azok orvoslását. Elváláskor a küldöttségek tagjaitól szívélyes köszönettel vett búcsút. Este látogatást tett a miniszter a kaszinóban.

Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter szerdán reggel hét órakor Marosvásárhelyről kocsin indult el; a miniszterhez itt Gaál Sándor országgyűlési képviselő, Farkas Albert, Marostordavármegye alispánja, Erődsi Sándor vármegyei főjegyző, továbbá az állami erdőhivatalok vezetői és az erdőfelügyelők csatlakoztak. A város végén Bernády György polgármester, Oroszlán István I. tanácsos, Nagy Imre főjegyző és Hegedűs Sándor rendőrkapitány vettek búcsút a minisztertől, a ki több községen át hajtatta, Nyárádszeredára ment. Utközben Nyárádszentlászlón Török Mihály falusi bírót házat, belsejét és istállóját behatóan megtekintette; a miniszter a községnek népies szakkönyveket fog küldeni.

Nyárádszeredán, a hová éppen hetivásár idején érkezett, a miniszterhez az egybegyűlt Kovács Elek jómódu kisgazda vezetése alatt népes küldöttséget menesztettek. A miniszter a küldöttséghez intézett válaszában kifejtette, hogy azért jött személyesen a Székelyföldre, hogy mindent színről-színre lásson, minden kérelmet és panaszt meghallgasson s reméli, hogy Sándor János miniszteri megbízottal karöltve sikerül a székely nép érdekeit előmozdítani, hangsúlyozta azonban, hogy a székely kisgazdáknak is lépést kell tartaniok a mezőgazdasági haladással. A miniszternek ezután Adorjáni Károly és Miklós székely gazdák egyes beszéd kíséretében több kérelmet terjesztettek elő.

Darányi miniszter innen Szovátára ment, a hol Illyés Lajos földbirtokos mutatta be a meleg sós vizéről híres „medve-tavat” és a szépen fejlődő szovátai fürdőt.

Szovátáról a miniszter csakhamar vármegyénk területére ért. Mielőtt azonban megérkezett volna, Parajd község lakóssága a volt gyufagyár előtt összegyűlt és ott várta vármegyénk közszereketben álló főispánját és a kerület népszerű orsz. képviselőjét, a kik a miniszter fogadására

voltak jövendők. Először Ugron János képviselő érkezett meg négyes fogatával. A parajdi székely zenekar székely nótával, az iskolás gyermekek hazafias dalokkal fogadták és egy kis leány csokrot nyújtott át a kerület képviselőjének. Ezután Ugron képviselő is az üdvözlők táborába sorakozott és a lakóssággal együtt várta Hollak Arthur főispánunkat, a kit megérkezésekor szünni nem akaró lelkes éljenzés fogadott. Csiszér Zsigmond parajdi ev. ref. lelkész lendületes beszéddel üdvözölte a főispánt. Ezután pedig Ugron János képviselő a vidék nevében a tőle már megszokott ékes szólással mondott elismerő és hálás köszönetet Hollak főispánnak, a ki fáradhatatlan munkásságával, páratlan tevékenységével úgy az egész vármegye, mint különösen a Sövidék örök háláját érdemelte ki. Lelkes éljenzések között kiemelte azon újabb sikerét, hogy részben az ő (főispánunk) odaadó lelkiismeretességének köszönhető Darányi miniszternek székelyföldi utazása és hogy a miniszter magas látogatásával vármegyénket is megtiszteli. A rendkívül meleg óvációban részvett főispánunk gyönyörű virágsokrot nyújtott át egy fehér ruhás leányka üdvözlő szavak kíséretében. A főispán válaszában megköszönte a spontán megnyilatkozott szívélyes fogadtatást s ígéretet tett, hogy minden kitelhetőt megtesz jövőre is vármegyénk, de különösen legszegényebb Sövidékének érdekében. Majd az egész közönség a székely zenekarral élén fölvonult a diszkapuhoz, hol az iskolás gyermekek tanítóikkal és a tanítóikkal élükön sorfalat alkottak.

A minisztert a parajdi határszélen Hollak főispánunkkal élén Damokos dr. alispán a vármegye előkelő földbirtokosaival fogadta. A főispán üdvözlőre a miniszter lelkesen válaszolt s átszállott annak kocsijára és így jöttek Parajdig, hol remek diszkapunál Demeter Lőrincz dr. a járás agilis főszolgabírája mondott feltűnően szép üdvözlő beszédet. A székely zenekar játéka után Demeter dr. főszolgabíró a miniszterhez következő beszédet intézte:

Kegyelmes Uram!

Általános öröm járta át a kedélyeket, midőn híre ment, hogy Nagyméltóságod magas látogatásával az úgynevezett Székelyföldet kitüntetni kegyeskedik. Ha örvendett ezen az egész Székelyföld, százzorta több oka van ezen örvendezni a Székelyföld legmagyarabb, de egyszersmind legszegényebb vármegyéjének, Udvarhelyvármegyének.

rosokkal, mint Pozsony, Temesvár, Szeged stb. egy sorba állani.

Megemlítésre méltó tény még az is, hogy a tanári kör nemcsak keblű ügyeivel foglalkozott és didaktikai s paedagogiai kérdéseket tett megvitatás tárgyává, hanem a tanárok összeségének vitális érdekeit mélyen érintő ügyben, a tervbe vett tanári szövetkezett eszméjével szemben is foglalt állást és czélszerűnek mutakozó módosításokkal járult hozzá a kérdés mikénti tisztázásához, illetőleg ahhoz, mily elvek figyelembe vétele mellett volna e szövetkezett életbeléptetendő. Megvitatta ugyanis a kassai körnek az ez ügyben az egyes körökhöz intézett felhívását és propositióját. A dr. Solymossy Lajos igazgató elnöke alatt Gönczi Lajos, Soó Gáspár, Félegyházi Antal, Gáspár Balázs, Mihalovics Béla, Olasz Gyula, Dózsa Jakab és Barabás Jenő tagtársakból alakult bizottság bővebben tanulmányozta a tervezetet úgy egészben, mint részleteiben, majd pedig véleményes jelentését és megállapodásait terjesztette a plenum elé. A bizottság, tekintve a szövetség humanus és nemcsak a tanárnak egyéni, hanem családja érdekeit is közvetlenül érintő principiumait, azt feltette hasznosnak, korszerűnek és minden áron létesítendőnek nyilvánította s egyben minden tanárnak s tanártestületnek a szövetségbe való belépést ajánlotta.

A tervezetet majdnem egészen úgy a mint van, elfogadta s csak egyes pontokra nézve hozott módosításokat javaslatba, a melyet a plenum magáévá tett.

Ez idő óta (febr. 20.) hónapok teltek el a nélkül, hogy e kérdést illetőleg bárminemű tájékoztatást nyújtott volna a központ. Mit jelent e vajadás, e késés az éji homályban? A dolognak lassu, de biztos érlelődését, avagy a napi rendről való végleges levételét az újra való feltámasztás reménye nélkül; nem tudjuk, pedig fontos morális és anyagi javak függnek annak megvalósításától. Vajjon nem kellene-e felvilágosítást kérni a központtól?

Egy tekintet a köröskörül elterülő székely bércekre, Nagyméltóságod meggyőződhetik, hogy a székely népnek rendkívül szorgalmas munkálkodást kell kifejtjen, hogy magának családját fentarthassa s állami, egyházi s köztartozásainak eleget tehessen.

Kegyelmes Uram! 1400 év óta küzdelem ezen silány talajon! 1000 év óta vagyunk szemei a távol keleten Magyarországnak és bástyái a magyarságnak. És ezen hosszú idő alatt a multban alig jutott eszébe valakinek, hogy az elhagyatott népet pártfogásába vegye; népet, a melyről egyik volt székely képviselő lálóan jegyezte meg, hogy „Sóhegyein ülve, könnyek közt eszi sótalan kenyert”. De mi nem csüggedtünk; igaz, el-elkalandoztunk Romániába, ujabban még Amerika szabad földjére is fölkerestük; de akárhová megyünk, mindenhol visszaterünk e rögös talajra.

Hála jelenlegi magas kormányunknak, különösen Nagyméltóságodnak, ujabban időben hallgatást nyert esdő szavunk.

Mi nem kérünk kiváltságos állapotot, csak azt, hogy lehetővé tétessék nekünk a parancsa: „itt éljed, halnod kell”.

Mi biztosítjuk Nagyméltóságodat, hogy mint a multban, úgy a jövőben is megtesszük haza iránti kötelességünket!

Isten hozta, Isten áldja! Éljen!

A miniszter igen elismerőleg szólt a főszolgabíróhoz és beszédére szívélyesen válaszolt. Közben a sötárnok leánykaja virágsokorral köszöntötte a miniszternek, mit az köszönettel fogadott. Az iskolás gyermekek hazafias dalokat énekeltek s ezalatt főispánunk többeket bemutatót a miniszternek. Majd Benéked Kálmán báró nagy vendégszerető házához vonultak, hol a miniszter, kísérete és a vendégek ebédeltek. Ez alatt a parajdi dalárda meglepő szépen énekelt.

D. u. fél háromkor Demeter dr. főszolgabíróval élén Udvarhely felé vette útját a megalapított Udvarhelyi Kórház. Utközben Korond-fürdőn Gáspár Gyula fürdővezető lajdonos kalauzolta a minisztert s emlékül arragonit urnát nyújtott át neki. Az alsóút ut bejáratánál diszkapu volt és a székely zenekar játszott. Hasonló fogadtatás volt Felsőszékelyben is. A papok vezetése alatt a nép minden kivonult. Beszédet — a miniszter kívánatára nem voltak, de a lelkészeket, tanítókat, községi elöljárókat és egyes gazdákat bemutatattatta neknek s mindenkihez volt egy-két barátságos szó.

ugyanaz napon dr. Kovácsy Albert ügyvéd „a modern alkotmány lényege és szervezete” czim alatt nagy tudományos apparatussal fejtegette a tétel mivoltát.

Márcz. 2-án gr. Lázár Ádám megyei főjegyző „a székely kérdésről” cz. lendületes felolvasása keretében nagyon sok figyelemre méltó nézetet és elvet vetett felszínre; Pál Ernő ügyvéd pedig „A büncselekményről” cz. alatt körülönalazta és tette szemléltetővé e jogi fogalom kritériumait.

Márcz. 9. dr. Soó Rezső ügyvéd „a büncselekmény büntetendőségéről és büntethetőségéről” szöveget élnék tetszés mellett; ugyanakkor Nosz Gusztáv főreáliskolai tanár „a tragikum alapfogalmát és körét” illusztrálta példákkal.

Áprilisre maradt két felolvasás, a melyeket Varga Károly főreáliskolai tanárnak „Az ember tragoediájáról” és Gáspár István r. k. főgymn. tanárnak „a német diákegyesületekről” kellett tartaniok, de sajnos ezeket a közönség távollmaradása miatt le kellett venni a napirendről.

E felolvasások tanulságosak, élvezetesek és kisebb-nagyobb mértékben közérdekűek és mind tudományos színvonalon állók voltak. Közönettel tartozik az előadóknak a kör, hogy a felszólításnak eleget téve e kör törekvéseit megtették, magokévvá tették, felkarolták és előmozdították; köszönettel tartoznak nekik a hallgatók, mert ezeknek alkalmuk nyílt ismereteiket egy-egy új elemmel gazdagítani és egy oly eszme- és fogalomkörrel megismerkedni, a mely eladdig talán kívül állott rendes foglalkozásuk határain; köszönettel tartozik nekik végül városunk közléte, mert bármely szellemi mozgalom, bármely nemesebb eszme propagálására és többé-kevésbé hullámgyűrűt von köznap folyásának felületén, köszönettel tartozik nekik végül itt minden intelligens ember, a ki örvend annak, hogy kis Székelyudvarhelyünk a szabad lyceum dolgában igyekezett ily nagyobb vá-

A kör tagjainak számát tekintve is mutatkozik évről-évre kisebb-nagyobb fluctuatio. Német kilépnek, mások áthelyeztetés következtében egyéb okból szűnnek meg a kör tagjai lenni, lettük új erők jönnek; új surescentia támad.

Jelenleg van a collegium részéről 12, a gymnasium részéről 12, a szakiskola részéről 2, a leányiskola részéről 2, a reáliskola részéről összesen 40 tagja. Nagy veszteséget jelent a kör nézve Csehély Adolf tagtárs kilépése, ki mindig kor buzzgón viselte szívén a kör ügyeit s az lelkes és produktív tagja és jegyzője is volt. Helyezés folytán nem tagjai többé: dr. Szilágyi Bert, dr. Róth Fülöp, Gáspár István és Keith Roly. Új tagokul beléptek: Mihalovics Béla, Lovász Aladár, Nagy Elemér, Varga Dezső és Varga Roly tanárok. Szívvel üdvözljük őket, kívánjuk, hogy jól érezzék magokat a kör kebelében s annak a jogos reménynek adunk kifejezést, hogy a kör érdekeinek buzzgó apostolai lesznek.

Ezekben igyekeztem körünk működésének képét megrajzolni, illetőleg annak fontosabb mozzanatait kidomborítani. Ügyeltem a fény és árny elemeire, a derültebb és sötétebb színekre, hogy az összkép meg legyen. Figyeltem életképességnek jeleire, nemkülönben a körtünetre is. Constatom az: hogy az idén látszólag több benne a leterő vagy legalább is annyi, mint volt tavaly. Tanév elején, hogy gyökere még nincs megtámadt, hogy a tavalyi munkálkodás folytán van megitt-ott új hajtás, mely igazolni látszik hogy nem halt ki az. Hisz tavaly úgy jöttünk össze az első ülésre, hogy a kör ravatalánál már elzeng az elhantoló dalt, már a meghívóban is jelen volt e kérdés: fentartandó-e a kör. Egy szóval a kör létele már kockán állott. De az egybegyűlt tagok szép számából; a tagoknak odaadó szolgáltatásra irányuló törekvéséből biztató reményt nyújtva elhangzott az elnök ajkáról a bibliai szó: „a leányzó nem halt meg, a leányzó csak alszik”. Igyekeztem tárgyilagos lenni, de megvallom, hogy talán sok subjectív vonást is szőttem be.

Homoród-fürednél volt a legközelebbi megállás, hol pár percig szünetet tartottak a dicsőretekkel nyilatkozott a miniszter a vadregényes vidék szépségéről és a pompás borvizról.

A menet innen Szentegyházaláhfaluiig haladt s itt a diszkapunál a két Oláhfalú nevében Daniel Károly földbirtokos üdvözölte, akinek házába vonultak és félórai pihenő után a miniszter elbucszott udvarhelyvármegyei kíséretétől. Ismételen meleg köszönését fejezte ki a lelkes fogadásért.

Ezután Mikó Bálint főispán, Becze Antal alispán, Fejér Sándor főszolgabíró s mások kíséretében Csikszeredába, majd másnap délben külön vonattal Sepsiszentgyörgyre, onnan szombaton d. e. Brassóba ment, délután pedig a város megtekintése után visszautazott a fővárosba.

Tan- és nevelésügy.

A tanügy köréből. Régi vágyát képezte a magyarországi tanférfiaknak, hogy a községi iskolaszékek tanulmányi hatásköre megszüntetessék és a községi iskolák tanügyi irányítása kizárólag a kir. tanfelügyelők ügykörébe oszlassék. Dr. Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter legújabb rendeletével ezt a tervet megvalósította és még a jelen tanévben életbe léptette a reformot. A rendelet a közs. iskolaszékek hatáskörében csupán az iskola anyagi felügyeletét hagyja meg; ellenben az iskola belételeinek összes többi ügyeit a tanítónak vagy igazgatónak engedi át, a ki az iskola tanulmányi, fegyelmi és összes többi ügyét illetőleg tisztán csak a kir. tanfelügyelőnek tartozik felelősséggel. Sziklay P. Gyula, vármegyei kir. tanfelügyelője az új szabályzatot azonnal közölte mihez tartás végett az összes közs. iskolaszékekkel, felhíván azokat az új Utasítás szigorú betartására. Az új Utasítást főbb pontjaiban ismertetni fogjuk.

Körlevél. A homoródjárási tanítói kör 'f. évi november 13-án Zsomboron rendes gyűlést tart, melyre a tisztelt kartársak, valamint az ügy iránt érdeklődő t. közönség tisztelettel meghívattak. A gyűlés napirendje: 1. Megnyitó beszéd és jkönyv olvasás. 2. Gyakorlati tanítást tart Kállai Lázár. 3. Eszmecsere a gyakorlati tanítás felett. 4. Minő nevelési eljárással ébreszthető fel és fejleszthető a gyermek vallásos érzelme? Előadó Kis Jenőné Kisgyörgy Berta. 5. Mi tapasztalható a kezdő tanítványoknak vallásos érzése felől? Az először iskolába került tanulók közül hányan tudnak imádkozni? Előadó Kiss Jakab. 6. Könyvismertetések: a) Kriza Sándor, b) Kiss Jakab által. 7. Négyes dalok; Vida Géza, Derzi Géza, Kiss Mózes és Deák Mózes. 8. Indítvány. Az új szabályrendelet értelmében minő egyöntetű eljárást kövessenek a faskolakezelő tanítók, hogy a faskolákban fokozatosabb eredményt érjenek el? Előadó: Kiss György. 9. Tagsági díjak beszédese. Oklánd, 1902. október 29. Bedő József jkőri elnök.

Színház.

Szombaton Micseyné B. Julesa feléptével Offenbach klasszikus zenéjű „Orpheus a pokolban” című régi jó operette került színre, kitűnő előadásban; a szokottnál nagyobb számban összegyűlt közönség zajos tapsokkal fogadta régi kedvencét Micseynét, a ki úgy kedves játékaival, mint gyönyörű énekével valószínű diadalt aratott; Tábóri mint Jupiter, Gulyás mint Styx Jankó kitűnő humorral alakítottak; Heltai (Orpheus), Szarvassy (Pluto) szépen énekeltek; kisebb szerepeikben: Solti Vilma, Koltay Szeréna, Gerő Ida, Haraszti Miczi és Gulyásné emelték az összjáték sikerét.

Vasárnap délután Deréki Antal „Kossuth Lajos” című darabja aratott sok tapsot, este pedig „Az ember tragoediája” vonzott az évadban először telt házat, mely bőven adózott tapsaival a három főszereplőnek: Simon (Ádám), S. Rápolthy Katinka (Éva) és Erdős (Lucifer), kik mindhárman nemcsak nagy szorgalommal, de meglepő művészi eredménynyel is oldották meg nehéz feladatukat. Megvalljuk, némi aggodalommal néztünk az előadás elé, mert Madách e remek műve sokkal nagyobb színpadot és nagy diszes kiállítást igényel; de kellemesen csalódtunk, mert a mi viszonyainkat tekintelve véve, a kiállítás tetszetős, a díszletek, jelmezek szépek voltak. A mi jeles rendezőnk Deréki pedig minden tudását a mű sikerére fordította;

rávidítve is volt a darab, mert a londoni vásár és a phalanter kimaradtak, de a mi színre került, az élvezetet nyújtott, sőt a francia forradalmi kép kitűnő rendezése gyújtó hatású volt.

Hétfőn Ágai és Almási gyenge bohózata „Egy görbe nap” került színre, melyet csakis a színészek nagy igyekezete és buzgalma tudott elfogadhatóvá, sőt mulatságossá is tenni. Deréki (Kraxselhuber), Tábóri (Weöröshegyi), Gulyás (Sanyaró Vendel) és Heltai (Rendőr) olyan alakokat és olyan maszkokat állítottak elének, melyek ellenállhatlanul hatottak groteszk komikumuk által. Kitűnő volt Szarvassy (Mokány), Erdős (Tojáss) és Simon (Monokles). A nők közül kedvesen jütszettek: Koltai Szeréna (Juczi szobalány), Haraszti Miczi (Elsa), Gerő Ida (Leona) és Szabadosné (nevelőnő). A közönség sokat kaczagott a színészek játékán és keveset törődött a darab gyarló voltával.

Kedden Rákosi és Guthi „Sasok” című új vigjátéka adatott, itt először. A ki a társszerzők valamelyik darabját látta, az elmondhatja bátran, hogy valamennyit ismeri; ugyanazok a helyzetek, alakok, sőt ugyanazon jó és rossz viccek ismétlődnek minden darabjukban, csak hogy persze némileg új keretben. A színészeknek hálás szerepek jutnak és a mi színészeink tudnak is játszani. Gulyás az estén olyan ellenállhatatlanul komikus alakot mutatott be, a minőt vidéki színpadokon csak ritkán láthatunk. A Sasokat Tábóri, Erdős és Végh kitűnően személyesítették; Simon a féltékeny férj szerepében remekelt és Gabányi is hatást keltett rövidke szerepében. Az egyetlen nőszerepet G. Rápolthy Katinka szeretetreméltóan játszta.

Szerdán Souppé hátrahagyott utolsó operetteje: „A modell” került színre, melyről a fáma már előre azt a hirt költötte, hogy szeretlenül frivol; hát be kell vallanunk, hogy még kétértelműséget is alig-alig találtunk benne, sőt a szövege inkább lapos és unalmas, a miért a gyönyörű zenéje bőven kárpótol. Solti Vilma a czimszerepet elég jól énekelte ugyan, de modoros, bizonytalan játéka sokat levont a hatásból. Koltai Szeréna és Gerő Ida ügyesen játszottak; Tábóri sokat mókázott, Heltai és Szarvassy helyenként nagyon szépen énekeltek. Az összjáték és rendezés kifogástalan volt; az ének- és zenekar fegyelmezett vezetéséért Szenger karnagy feltétlen elismerést érdemel. A közönség az egész előadást nagy tetszéssel fogadta.

Csütörtökön a kissé pikáns, de azért elég szellemes francia vigjáték „Férj vadászni jár” került színre és bár a jelenlevő közepes számu közönség sokat mulatott a darab komikus helyzetein, mi leplezetlenül kimondjuk, hogy az ilyen könnyű francia színpadi termékek nem a mi közönségünk romlatlan izlésének való; nagyobb városok közönsége talán — a főváros után indulva — még élvezetet is találhat benne, de mi kis városiak vagyunk és izlésünk még nem olyan raffinált. Az előadás ellen semmi kifogásunk sem lehet; a darab három főszerepét Szabadosné (Leontine) Gulyás (Duchotel) és Heltai (Moriset) elég diszkrétan és ügyesen játszották, a mellékszereplők közül Tábóri (Cassagne) Erdős (Bridois), de különösen Gerő Ida tűnt ki, a tönkrejutott grófné szerepében.

Udvarhelyvármegye lótenyésztése a múltban és jelenben.

— A székelyföldi kormánybiztos figyelmébe. —
Közl: Lengyelfalvi báró Orbán Ottó.

VIII.

A községek egyrésze és az egyes lótenyésztő székely gazdák egyideig úgy folytatták a lótenyésztést, hogy ménjeiket eldugták és nem mutatták be a szemlebizottságnak. Különösen Oroszhegy egyes lótenyésztői, a havason rejtették el ménjeiket. Ezen eljárásnak azonban nyomára jött a hatóság és megszigorított intézkedések alkalmazásával eltörölte a szabad méneket. Firtosváralja, Énlaka, Etéd és a két Solymos kivételével. Ezek addig felebeztek és folyamodtak fűhöz-fához a ménvizsgáló bizottságok határozatai ellen, hogy még most is szabad ménekkel folytatják a lótenyésztést, ha nem is éppen olyan virágzó állapotban, mint korábban, de azért még mindig számottevő lótenyésztést üznek és csak ezen községekben van még a vármegye területén székely lótenyésztés; a többiben megsemmisült.

Később, a mikor még az udvarhelymegyei lótenyésztési bizottságnak tagja voltam, saját ötleteimből elmentem Oroszhegybe s a meglévő anyakanczák létszámát összeirtam és még találtam 75 darab tenyésztésre alkalmas anyakanczát. Előterjesztést tettem volt a végett, hogy az oroszhegyi lófaj megmentése céljából állítsák Oroszhegyen egy ingyenes ménállomást. Előterjesztésem következtében a ménállomás létesült Oroszhegyen egy arabs és egy lipiczai fajmással, de nem ingyen, hanem fedeztetési díj fizetése mellett. Ami azt eredményezte, hogy a ménnek nem lett volna kellőleg kihasználva. Az oroszhegyi lakosoknak igen nagy fáradságba és sok idővesztésbe került a kanczák fedeztetése, mert egy nap kellett, a míg a távol havasi legelőkről a kanczát hazahozták a községbe, egy napba került újból a visszavitel a legelőre. Tehát két napi idővesztésbe és még azonkívül fedeztetési díjat is kellett fizetni. Ha pedig a kancza az első fedeztetésre nem fogott, akkor ezen idővesztést és fáradságot többször kellett ismételni. Ezen okok miatt az első év gyenge fedeztetési eredményt mutatott fel. A következő évben az én buzdításomra a község az állami ménnek elhelyezésére a mostani igényeknek megfelelő istállót és a ménlovas katonák elszállásolására lakást épített — saját költségén. S ezért egyéb kedvezményt nem kért, minthogy a ménkért ne fizessenek fedeztetési díjakat. De miután ezen kérést nem vették figyelembe, azokkal csak 17 darab kanczát fedeztettek. Így a ménnek a szabályok értelmében kellőleg kihasználni nem lehetett és az oroszhegyi állomást bevonták. A község az istállót és melléképületeit eladta, a lótenyésztéssel pedig teljesen felhagyott. Így pusztult ki az egyes tenyésztők önhibáján kívül az oroszhegyi híres ló.

Később szintén az én előterjesztésemre a Sóvidéken Parajdon ingyenes ménállomást létesítették és pedig kitűnő eredménnyel, mert a parajdi ménállomásra kiküldött két ingyenes mén első esztendőben 115 dráb kanczát fedezett. A szép eredmény után a reá következő évben már csakis díj mellett fedeztettek, megszüntették az ingyenes használatot s ezen helytelen eljárás eredménye az lett, hogy fedeztetési díj mellett csupán 15 darab kanczát fedeztettek a két állami ménnél.

Megcsappant a ménnek kihasználása és minden további gondolkodás, vizsgálódás nélkül innen is bevonták a méneket, melyek hiánya miatt a Sóvidék összes községeiben teljesen megszűnt az ott megfelelő lótenyésztés. A vármegye többi részeiben szintén nagyon vontatva foly a lótenyésztés és így is nagyon kis mértékben.

Egyházi élet.

Az alsósófalvi ev. ref. egyház anyaszentegyházzá alakulásának 100 éves jubileuma. Nem annyira a külső viszokategység, mint inkább a belső melegség érzete hozta össze azon népes gyülekezetet, mely e hó 26-án az alsósófalvi immár öreg templom falai között valláskülönbség nélkül egybegyűlt, hogy halát rebegjen az ég Urának azon gondviseléséért, a melyben mostani részesítette s egyuttal könyörögjön a jövőben való gondviseléséért is. Öröm volt látni, hogy telt meg a nagy templom hallgató közönséggel, öröm volt látni a vidékiek meleg érdeklődését, a melyet tanusítottak a 100 éves fennállás emlékével kapcsolatban tartott „Udvarhelymegyei ev. ref. egyházi értekezlet” sóvidéki fiókköre közgyűlése iránt. A közgyűlés különben a mily egyszerű, de annál magasztosabb, lélekemelőbb volt. A templom bejárata is már elárulta, hogy itt nem mindennapi dolog készül, a templom belsejének a díszítése pedig valóban impozáns volt. D. u. 2 órakor megkondultak a harangok és a harangok hívó szavára özönlött a tengernyi nép a templomba. A tulajdonképpeni ünnepi aktus Márton Árpád küsmődi h. lelkész talpraesett ünnepi beszédével vette kezdetét s végső szavainak elhangzása után Csicszer Zsigmond ért. egyh. elnök lépett az emelvényre és szivből jövő, de szivhez is szóló elnöki megnyitóját tartotta meg, a melynek végeztével sajnálattal tudatta az esperes ur távolmaradását, a mely egészségének gyengése miatt történt, egyuttal jkv. hitelesítőkül ifj. Péter Károly és Szegedi Károly egyháztagokat kérte fel. Bőjtje Béla titkári jelentésében kiváltképen az értekezlet célját és működési körét festette. Majd egyházmegyénk kiváló főjegyzője ifj. Péter Károly tartotta a nála megszokott praecizitással megírt egyháza történetének felolvasását, mely láthatólag mély benyomást keltett a jelenvotokra. Végezték

Apró hirdetések.

E rovatban minden szót 4 filléért, vastagabb betűvel 8 filléért közöl a kiadóhivatal.

Jó házi-koszt kapható esetleg lakással. Hol — mondja a kiadóhivatal.

Jó és olcsó asztali és csemegeborok Székely-Udvarhelyt, Fernengel Gyulánál kaphatók.

Törlő- és táblaszivacsok

legnagyobb választékban, olcsó árak mellett a „Székely-Udvarhely” kiadóhivatalában kaphatók.

Legfinomabb cukrász-sütemények

Ernszt György cukrászatában Székely-Udvarhelyt (Fóter, piacszor) kaphatók. Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesíttetnek.

KOCSIK

kiváló minőségben és olcsó árakon állandóan kaphatók:

Albert Péter

kovácmesternél Székely-Udvarhelyt.

Használt kocsikat becserél és kijavit. 6-52

Kiadó lakások.

A Főpiac téren két udvari lakás 3-3 szobából álló, konyha, pincze és mellék helyiségekkel ellátott, egyik emeletes, földszintes, egyes szoba ügyvédi, vagy más irodának alkalmas: pincze- és raktárhelyiségek kereskedőknek azonnal kiadók és elfoglalhatók. Értekezhetni a tulajdonos: **KONCZ ÁRMIN** gyógyszerészszel.

Pályázati hirdetmény csordapásztori állásra. A székelyudvarhelyi közbirtokosság a csordapásztori állásra f. évi november 25-ig terjedő határidő kijelölésével pályázatot hirdet. Évi bér 360 K, a hetenkénti kosárforgatás díjával együtt 400 korona. A feltételek szerződésileg állapíttatnak meg.

Hirdetmény,

Alulírott m. kir. pénzügyigazgatóság által ezennel közhírré tétetik, hogy az ev. ref. Kollegium tulajdonát képező és a székelyudvarhelyi m. kir. pénzügyigazgatóság által bérelt épületben egy bolthelyiség **1903. évi január hó 1-étől** albérletbe kiadatik. Székelyudvarhely, 1902 október 27.

Székelyudvarhelyi magyar királyi pénzügyigazgatóság.

Szám 4216-902. tkvi.

Hirdetmény.

Kiskede község telekkönyveinek birtok szabályozás következtében az 1869. évi 2579. sz. szabályrendeletre képest átalakították és ezzel egyidejűleg mindazán ingatlanokra nézve, melyekre az 1886. XXIX., az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. t.-cz. a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik az 1892. XXIX. t.-czikben szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosíttatik.

E célból az átalakítási munkálat hitelesítése és a helyszíni eljárás a nevezett községben **1902. évi december 9-ik napján** fog kezdődni.

Ennélfogva felhivatnak:

1. az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új tkvi. tervezet ellen névelni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átala-

kitása után a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik;

2. mindazok, a kik a tkjvben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a telekkönyvi hatóság kiküldöttje előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák fel;

3. mindazok, a kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de tkvi bekebelezésre alkalmas okiratok nincsenek, hogy az átírássra az 1886. XXIX. t.-cz. 15-18. és az 1889. XXXVIII. t.-cz. 5., 6., 7. és 9. §§-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó tkvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bejegyzésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogait ezen az uton többé nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezménytől is elesnek és

4. azok, akiknek javára már megszűnt követelésére vonatkozólag vagy megszűnt egyéb jog van nyilvankönyvileg bejegyezve, ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlését kérelmezzenek, illetve hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság. Székelykereszturt, 1902. évi október 10-én.

VERESS,
kir. albiró.

Szám 22-902. képv.

Hirdetmény.

Kányád község képviselőtestületének f. év október hó 17-én hozott határozata alapján közhírré teszem, hogy a községi korcsmaépület nyílt árverésen 1902. év január 1-től 1905. év december 31-ig, azaz két évi időtartamra haszonbérbe adatik az **1902. évi november 12-én d. e. 9 órára** kitűzött nyilvános árverésen.

Az italmérési engedély a kivevő nevére fog kérelmeztetni.

Kikiáltási ár 420 korona.

Árverezni szándékozók ennek 10 százalékát bánatpénzül az árverezés megkezdése előtt letenni kötelesek.

Az árverési feltételek a község házában bármikor megtekinthetők.

Kányád, 1902. október 22-én.

Derzsi László,
főbiró.

Sz. 14111-902.

alisp.

Pályázati hirdetmény.

Az udvarhelyvármegyei közkórháznál elhalálozás folytán üresedésbe jött és évi 1000 korona törzsfizetéssel, valamint természetbeni lakással egybekötött **kórházi gondnoki** állásra ezennel pályázatot nyitok.

A mennyiben jövő évi január hó 1-től kezdődőleg a gondnoki állással pénzügykezelési teendők is egybe lesznek kapcsolva, a ki nevezendő gondnok 3000 korona óvadékot lesz köteles letéteményezni.

Felhívom mindazokat, kik a jelzett állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényeiket hozzámm bezárólag **folyó évi november hó 4-ig** annál is inkább adják be, mivel az elkészen érkező kérvények figyelembe vételét nem fognak.

Székelyudvarhelyt, 1902. évi okt. 20.

Dr Damokos Andor s. k.
alispán.

Szám 179-902. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat

A sz.-kereszturi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy az Takarékpénztár Részvénytársaság végrehajtás ifj. Molnár Márton, Lármási János és Borszef szt.-demeteri lakos végrehajtást szemelleni 142 K követelés és járuléki iránti hajtási ügyében a sz.-udvarhelyi kir. törvény sz.-kereszturi kir. bíróság területén levő demeteri 384. sz. tkjvben A +1-5. r. sz. 104., 105., 377., 448., 449., 833. hr. sz. alatt ingatlanra egy tömegben 796 K, a szt.-demeteri 73. sz. tkjvben A +1-5. r. sz. 163., 631., 632., 923., 924. és 1202. hr. sz. alatt ingatlanokra egészben és egy tömegben korona. A szt.-demeteri 315. sz. tkjvben 1. 1176. hr. sz. alatt foglalt ingatlanra 19 K, a szt.-demeteri 379. hr. sz. ingatlanra 398. hr. sz. ingatlanra 6 K, 386. hr. sz. ingatlanra 12 K. A szt.-demeteri 281. sz. tkjvben alatt 1153. hr. sz. ingatlanra 138 K, a szt.-tkjvben foglalt 633. hr. sz. ingatlanra 168 az ugyanazon sz. tkjvben foglalt 722a., 853. 70. hr. sz. alatt foglalt ingatlanra — ezekre tömegben 167 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hofennebb megjelölt ingatlanok az **1902. évi november hó 25-ik napján d. e. 9 órára** Szentdemeter község házában megtartandó nyilvános árverés a megállapított kikiáltási áron alól is adadni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát, vagy az LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november 1-én 13333. sz. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában jelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött zéhez letenni, vagy az 1881. LX. t.-cz. 170. értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleghelyezéséről kiállított szabályszerű elismervé átszolgáltatni.

Kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság. Sz.-kereszturon, 1902. szeptember 30.

P. H. Olvashatlan aláírás
kir. albiró.

A Richter-féle
LINIMENTUM CAPS. COMP.
Horgony - Pain - Expeller

egy régi kipróbált háziszser, a mely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmaztatik köszvényél, csúznál és meghűléseknél.

Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csakis eredeti üvegek dobozokban a „Horgony” védjeggyel és a „Richter” czéggel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható. Főraktár: **Török József, gyógyszerész** Budapesten.

Richter F. Ad. és társa,
csász. és kir. udvari szállítók.
Rudolstadt.

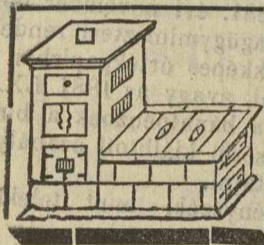
KADÁR-ÜZLETEMET

van szerencsém a n. é. község szíves figyelmébe ajánlani. — **Raktáron** tartok: boroshordókat, fenyőkádakat, csebreket, kártyákat és dézsákat. — Elvállalok gyári, raktár- és pinczeberendezéseket pontos és szolid kivitelben. — Javitásokat gyorsan és olcsón teljesítek. — Hordók hitelesítését is elvállalom. — Szíves pártfogást kérve, vagyok kész szolgálattal:

Magyari István,
kádár-mester.

„KEGYELET”
disztemetkezési intézet
Székely-Udvarhelyt, a Fötéren,
Barcsay Károly
divatüzletével egybekötve.

Temetkezéseket úgy helyben, mint vidéken legpontosabban, a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig eszközöl.
Templomok, kápolnák és termek, sőt egész udvarok gyászbavonását is elvállalja. Hullákat exhu máltat s bárhonnanszállítat. Raktárt tart fa- és érczoporsókból, szemfödleket-, párnák-, szalagok- és egyéb gyász kellékekből mindig nagy választékot. Új gyászkoesik fényes felszerelésekkel, testőrök s az összes temetési személyzet ruházata teljesen magyar. Főelvé: olcsó és pontos kiszolgálás. 27-52.

PAPP ZAKOR
ENDRE
VASKERESKEDÉSE
Az „Arany Kaszá”-hoz
SZÉKELYUDVARHELYT.

Van szerencsém úgy a helybeli, mint vidéki közönség igen becses figyelmét felhívni dusan berendezett

vaskereskedésemre.

Nagy raktárt tartok mindennemű legjobb minőségű rudvasakban, főző és melegítő kályhákban, épület- és butorvasalás, konyhaberendezési cikkek, mindennemű szerszámok legjobb acélból, gondosan készített váltócékben. — Legjutányosabb ár és pontos kiszolgálás mellett eszközök. — Szíves pártfogást kérve, jegyzek **PAPP ZAKOR ENDRE** vaskereskedése az „Arany Kaszá” hoz.

Uj!

Hazai gyártmány!

Elismerő

oklevéllel kitüntetve!

Hazafias **EMKE** a versenykötélességünk **TÉNTA** hazai kézpártolni szítményt!

5% és **EMKE** 5% az EMKE javára! **Pecsétviasz!** az EMKE javára!

Felülmul minden gyártmányt!

Főlösléggé teszi az eddig használt külföldi készítményeket!

Eredeti friss töltésben és csomagolásban Székelyudvarhelyt egyedül:

BETEGH PÁL könyv-, papir-, író- és rajz-szerkereskedésében kapható.

Legolcsóbb, mert legjobb!

Egy Hallwood fizetőpénztár „öt” más gyártmányu fizetőpénztárt helyettesít.

Legjobb a világon.

Ön is tudja meg, hogy a The Hallwood Cash Register Company által Amerikában gyártott fizetőpénztárak a legtekéletesebbek és ez időszerint a legjobbak a világon,

mert a The Hallwood fizetőpénztárnál elérhető, hogy a főnök egy pillanatra alatt, egy tekintésre megláthatja, hány Receptért fizető vevője és azoktól végösszegeben mennyi bevétele volt, ugyanakkor azt is látja, hogy hány vevőjének összesen mennyiért adott el kézi eladást, valamint megtudhatja, hogy különlegességért, vagy saját különlegességért hány vevője és azoktól összesen mennyi volt a be-

vétele. Végül óhajra még egy ötödik végösszegező is áll rendelkezésre, mely egy külön a körülményekhez mérten bármire alkalmazható.

Tehát elvitázhatlan, hogy a The Halwood-féle fizető pénztár, a mely „öt” műveletet végez, „öt” más gyártmányu fizetőpénztárral ér fel, minthogy ezeknek csak egy összegezőjük van és így csak egy művelet forgalmát összegezik.

THE HALLWOOD
CASH REGISTER CO
BUDAPEST, VI., DALSZINHÁZ-UTCZA 10.

Egy Hallwood fizetőpénztár más gyártmányu fizetőpénztárt helyettesít.

Egyedül valódi angol Thierry A. gyógyszerész BALZSAMA

Egészségügyi hatóság által megvizsgálva és ajánlva.

Az üvegek felszerelése a keresk. törvény mintavédelme alatt áll.

Allein echter Balsam aus der „Königlichen-Apothek“ in Prag.
A. Thierry in Prag.
Hof-Rohitsch-Sauerbrunn.

E balzsam belsőleg és külsőleg használható. [Ez: 1. Utólérhető hatású gyógyszer a tüdőnek, a mellnek minden kóros állapotokban, enyhíti a hurutot, csillapítja a váladékot, véget vet a fájdalmas köhögésnek, enyhíti a legrégibb bajokat. 2. Kitűnő hatása van a torokgyulladás, rekedtség és a többi torokbajoknál. 3. Alaposan elűzi a lázakat. 4. Meglepően gyorsítja a gyomor- és bél-betegségeket és szaggatásokat a testben. 5. Szélesíti a szabadit a buskomorságtól s a hypochondriától, javítja az átvégnyat s emésztést. 6. Nagyszerű szolgálatokat tesz fogfájáskor, odvasfogaknál és szájgyulladásnál, a szájnak s a gyomornak büszét. 7. Külsőleg csodálatos gyógyhatással bír a sebekre, új és régi forradásokra, orbáncz kiütést, vargolyókat, megfagyott s megégett tagokra rüh, fekély s bőrduzzadás és repedés stb. Ügyeljünk mindig pontosan az itt látható zöld apácza védjegyre. Hanem a korszakban Ausztria-Magyarország minden postaállomására bérmentve 12 kis vagy 6 dupla üveg 4 korona. Bosznia és Hercegovina részére 4 korona 40 fillér. Kevesebb nem küldetik szélfelküldés csak előrefizetés vagy előleg küldése mellett.

Miért szenved ön? holott minden féle és fajta, még oly régi sebre biztos gyógyulást talál majdnem mindig elkerüli a fájdalmas és veszélyes operálást valamint amputálást.

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi Centifolia-kenőcs

használatánál, rendkívül jó hatása, a sebek gyógyulásánál valamint a fájdalmak enyhítésénél utólérhető. A valódi centifolium kenőcs alkalmazható: A gyermekágyasok rossz természetű mellbajainál, szoptatók mellkeményedése, a tej elapadásának, az orbáncznak eseteiben, a várbá mindenféle régi sérvek, láb- és csontnyílások, sebek, folyások, dagadt lábak s csont-evesedéseknél, vágás, szúrás, lövés és ütés által előidézett sebeknél; az idegen testek, pl. üveg, szálka, homok, tövis, serét stb. eltávolításánál; mindenféle daganat, kinövés, képződmény, karbunkulus és ráknál; végre pokolvar, körömféreg, körömgüles, a lábnak járásközben történő kisebesülése, fagyás és égetés okozta sebek, a betegek és gyermekek fekvés általi sebesülése, torokdaganat, meggyült vér, fülzugás stb., stb. eseteiben. — A szállítási kizárólag az összeg előre küldése mellett eszközöltetik. Két tévely csomagolással, postai szállítási díjjal együtt 3 korona 60 fillér. Számos eredeti bizonyítvány rendelkezésre áll, Arra kérek mindenkit, hogy óvakodjék a hatáskülső hamisítások vevésétől s arra ügyelni, hogy a tévelybe van-e a fenti védjegyem és czégem: **Thierry (Adolf) Limited** gyógytára az „Orangy Pregradában, égetve.

Ezen gyógyhatásukban fölülmulhatlan két szer nemcsak a romlásnak nincs kitéve, sőt ellenkezőleg, minél régibb, annál értékesebb és hathatósabb, nem árt sem a fagy, sem a forróság, tehát minden évszakban használhatók. Majdnem minden esetben segitenek és erősen ménnel járnak, legalább az orvos érkeztéig, természetesen nem szabad hamisítványokat vagy hasonló feldicsért érték- és hatáskülsőlyeget venni, melyekért a pénz haszontalanul dobják ki, hanem mindig ezen rég kipróbált olcsó és megbízható, emellett teljesen ártalmatlan, világhírű szereket kell használni, melyeknek minden családban az eshetőségekre készenlétben kellene lenni. Hol olyant nem kapunk, mely a valódiság minden jelét magán viseli, rendeljük meg egyszerűen direkte és czimezzük:

Thierry (Adolf) Limited „Orangyal-gyógyszertár” Pregrada Rohitsch-Sauerbrunn mellett. Központi raktár Budapesten Török F. gyógyszerházban, Zágrábban Mittelbach S. gyógyszerházban és Bécsben Hradi L. gyógyházban.